UUTISET

Ei olisi aivan mahdoton yllätys, jos joku kaivosyhtiöistä ajautuisi konkurssiin. **TOIMITTAJA JOUKO RÖNKKÖ UUTISTAUSTASSAAN**

Rahapula vaivaa Talvivaaraa

Osakkailta kerätään 260 miljoonaa ja asiakkailta lainataan lisää. Konkurssiakin väläytettiin.

KIMMO RAUATMAA/LEHTIKUVA

Talvivaaran malmin louhinta on keskeytynyt vesiongelmien vuoksi, ja rahat uhkaavat loppua.

OULU (MT)
Kaivosyhtiö Talvivaaralla on paha rahapula. Sitä torjutaan ensi alkuun 260 miljoonan euron etuoikeusannilla.

Lisäksi Talvivaara lähestyy käsi ojossa asiakkaitaan Nyrstaria ja Camecoa. Näiltä saadaan näillä näkymin parikymmentä miljoonaa euroa.

Ilman lisärahoitusta Talvivaara menettäisi maksuvalmiutensa. Se tietäisi ainakin katkosta toimintaan ja velkojen maksun tyrehtymistä.

Edessä voisi olla Talvivaaran kaivoksen tai yhtiön myynti sekä lopulta maksukyvyttömyys ja konkurssi, yritys kertoo pörssitiedotteessaan.

Yhtiökokous pidetään 8. maaliskuuta, ja siellä päätetään ainakin osakeannista.

Valtio mukaan

Talvivaaran suurimmat omistajat ovat yhtiön perustaja ja toimitusjohtaja **Pekka Perä** sekä valtion sijoitusyhtiö Solidium. Lisäksi kansalaisten rahoja on yhtiössä merkittäviä määriä myös eläkeyhtiö Varman ja Ilmarisen kautta.

Omistajaohjauksesta vastaava ministeri **Heidi Hautala** (vihr.) lupaili jo kaivoksella vieraillessaan valtion osallistuvan pelastusoperaatioon. Myös muut suurimmat omistajat ovat mukana.

Uraanin ostaja, kanadalainen Cameco maksaa 10 miljoonaa dollaria suunniteltua aiemmin. Hollantilainen Nyrstar maksaa 12 miljoonan euron ennakkomaksun sinkistä.

Tulos romahti tappiolle

Vielä toissa vuodelta Talvivaara keräsi 31 miljoonan euron tuoton. Viime vuonna koettiin sitten romahdus. Tappiota kertyi 84 miljoonaa.

Erityisen huonosti yhtiöltä sujui loppuvuosi. Siihen osui kipsisakka-altaan vuoto ja runsaiden sateiden aiheuttamat muut ongelmat. Niistä yhtiö laskee kärsineensä 23 miljoonaa euroa kuluina.

Yhtiön liikevaihto putosi toissa vuodesta roimasti; 231 miljoonasta 143 miljoonaan. Velkaa yhtiöllä on jo neljä kertaa liikevaihdon verran.

Toimitusjohtaja **Pekka Perä** sanoo, että viime vuoden ja etenkin sen viimeisen neljänneksen tulos on pettymys.

Vesiongelma jatkuu

Ympäristöongelmat veivät huomion siltä, että yhtiön tuotanto ei päässyt lähellekään tavoitteitaan. Nikkelin tuotanto oli viime vuonna vajaat 13 000 tonnia ja sinkin tuotanto alle 26 000 tonnia.

Kun vuotovesiä oli pakko kerätä kaivosalueelle, myös louhos täyttyi ja louhinta oli pakko lopettaa.

Yhtiö anoi lupaa 3,8 miljoonan kuution puhdistetun jäteveden laskemiselle vesistöihin. Kainuun ely-keskus antoi luvan 1,8 miljoonalle kuutiolle.

Tänä vuonna Talvivaara ennustaa tuottavansa 18 000 tonnia nikkeliä ja 39 000 tonnia sinkkiä. Jos vesiongelma jatkuu, tavoitteeseen ei ehkä päästä.

JOUKO RÖNKKÖ

Talvivaaran tulos

MT TALVIVAARA	1–12/2011	1–12/2012	10–12/2011	10–12/2012
Liikevaihto, milj. e	231,2	**142,9**	66,5	**25,7**
Liikevoitto/-tappio, milj. e	30,9	**–83,6**	14,9	**–57,0**
Omavaraisuusaste, %	27,9	**24,3**		
Velkaantumisaste, %	141,3	**183,8**		

Lännen Tehtaat Oyj:n tulos tammi-joulukuu

MT LÄNNEN	1–12/2011	1–12/2012
Liikevaihto, milj. e	335,5	**378,2**
Liiketulos ilman kertaeriä, milj. e	9,8	**8,8**
Liiketulos, milj. e	8,7	**8,5**
Omavaraisuusaste 31.12., %	74,9	**60,7**

Lännen Tehtaat hakee kasvua kotimaisuudella

Lännen Tehtaat nosti viime vuonna liikevaihtoaan. Se kasvoi yhtiön kaikilla alueilla edellisestä vuodesta. Loppuvuodesta viljakaupan liikevaihto kasvoi huomattavasti suurempien toimitusmäärien ja korkeampien hintojen vuoksi.

Liiketulos ilman kertaeriä pieneni miljoonalla ollen 8,8 miljoonaa euroa. Liiketulos heikkeni 0,2 miljoonaa ja oli 8,5 miljoonaa euroa. Tulos rahoituserien jälkeen oli 7,5 miljoonaa euroa.

Kotimaisuus myy pakasteita

Pakasteissa Kotimainen-tuoteperheen myynti kasvoi vuodessa peräti 15 prosenttia.

Lännen Tehtaiden toimitusjohtaja **Matti Karppinen** sanoo, että markkinointi kotimaisuudella on onnistunut erinomaisesti ja jatkuu tänä vuonna. Tuotesarjaan lisätään uusia tuotteita.

Sateisen korjuuajan vuoksi kaikkea satoa ei pystytty viime syksynä korjaamaan, joten porkkanaa tuodaan myös ulkomailta. Apetit kotimainen -perheen porkkanatarpeen suomalainen sato täyttää.

Kalatuotteiden liikevaihdon kasvun takana oli lohituoretuotteiden myynnin kasvu vuoden lopulla. Karppinen sanoo, että kotimaisuutta lisätään tänä vuonna kalatuotteissa.

Ammattikeittiöille suuntautuvaa myyntiä Lännen Tehtaat pyrkii lisäämään viime maaliskuussa ostamallaan Caternet-konsernilla.

Viljakauppa kasvoi loppuvuodesta

Loppuvuodesta Avena Nordic Grainin viljakauppa oli runsasta. Alkuvuoden vaisun kaupanteon vuoksi liiketulos jäi kuitenkin vuoden 2011 ennätystä huonommaksi.

Runsas vuosi sitten toimintansa aloittanut kasviöljynpakkaamo, jossa öljyt voidaan räätälöidä asiakaskohtaisesti, on lähtenyt kehittymään hyvin.

”Oman pakkaamon ansiosta pakattujen kasviöljyjen toimitusmäärä lähes kaksinkertaistui edellisvuoteen verrattuna”, Karppinen sanoo ja toivoo rypsin viljelyn innostavan viljelijöitä.

Osakkuusyhtiö Sucros pärjäsi edellisvuotta huomattavasti paremmin ja teki tulosta.

Riita Nordic Sugarin ja Lännen Tehtaiden välillä osakassopimuksesta on edelleen välimiesoikeudessa. Ratkaisun odotetaan tulevan tämän vuoden lopulla.

”Kun ratkaisu saadaan, on asia sitten selvä ja homma jatkuu”, Karppinen vastaa kysymykseen yhteistyön jatkosta Nordic Sugarin kanssa.

Liikevaihdon odotetaan kasvavan tänä vuonna

Vuoden 2013 liikevaihdon Karppinen arvioi kasvavan viime vuodesta. Liikevaihdon kehitykseen tulevat vaikuttamaan merkittävästi vilja- ja öljykasvimarkkinoiden hintatason muutokset sekä määrät.

Myös tuloksen arvioidaan nousevan tänä vuonna. Tulokseen voi vaikuttaa merkittävästi Sucrosta koskeva osakassopimusriidan ratkaisu ja sen seuraamukset.

TUURE KIVIRANTA

»Markkinointi kotimaisuudella on onnistunut erinomaisesti ja jatkuu tänä vuonna.«

MATTI KARPPINEN

UUTISTAUSTA

Kaivosteollisuus kuopassa

Keskustelu kaivosteollisuudesta on pari viime vuotta keskittynyt Talvivaaraan ja sen ympäristöongelmiin. Alan asiantuntijat ovat jo paheksuneet koko alan leimaamista yhden toimijan vuoksi. Siitä kuitenkin puhutaan, mistä aihetta riittää.

Talvivaarassa vaikeuksia on riittänyt, eikä niille näy loppua. Yhtiössä saatiin toissa viikolla päätökseen yt-neuvottelut. Yhtiö lomautti vajaat 200 henkilöä 90 päiväksi.

Lomautuksilla yhtiö säästää rahaa, mutta varsinaisia ongelmia niillä ei ratkaista.

Eilen yhtiö kertoi hakevansa osakkailtaan ja asiakkailtaan 260 miljoonan euron lisäpottia. Sen yhtiö myös saa.

Jos rahaa ei anneta, yhtiö menee konkurssiin. Osakkaat heittävät mieluummin hyvää rahaa huonon perään kuin menettävät sijoituksensa kokonaan.

Asiakkailta vipattavat 20 miljoonaa tulevat kuitenkin kalliiksi. Kuluja maksellaan pitkään malmin hinnoissa ja toimitusehdoissa.

Jätevesiongelma saattaa hukuttaa kaivosyhtiön rahoittajien suopeudesta huolimatta. Louhinta on pysähdyksissä, koska louhoksessa on vettä. Lupaa koko kaivosalueen tyhjentämiseen ei ole saatu.

Muillakin tiukkaa

Kielteiset uutiset eivät lopu Talvivaaraan. Äskettäin kaivosyhtiö Northland Resourcers ilmoitti keskeyttävänsä varainhankinnan, jolla piti rahoittaa Kaunisvaaran kaivosta. Rahaa tarvittaisiin satoja miljoonia, mutta markkinoilta sitä ei näköjään saa.

Yhtiön rahapula viivästyttänee myös Kolarin kaivoksien avaamista.

Sodankylän kaivoksen johto puolestaan lausui jo jokin aika sitten Ylelle, että ”jos kaivos ei kannata, se suljetaan”. Selvä asia, mutta se kannatti sanoa.

Hituran kaivos Nivalassa on kaivosteollisuudelle hyvä ilmapuntari. Kun metallien hinnat nousevat, Hitura avaa. Kun boomi on loppunut, Hitura sulkee.

Ei olisi aivan mahdoton yllätys, jos joku kaivosyhtiöistä ajautuisi konkurssiin.

Epäonnistumisen mahdollisuus yritystoiminnassa on aina olemassa. Kaivosteollisuudessa pääoman menetykset ovat sellaisissa tapauksissa suuria.

Siinä on yksi syy, miksi kaivosteollisuus Suomessa ”on valunut ulkomaiseen omistukseen”.

Malmit tarvitaan

Jos Northland Resourcers lopettaisi, Pajalaan ei kuitenkaan jäisi aavekaupunkia, eikä Talvivaara Oy:n konkurssi jättäisi tyhjää louhikkojen erämaata.

Ei metalleja maahan jätettäisi. Ennemmin tai myöhemmin joku muu yhtiö jatkaisi konkurssiin menneiden toimintaa.

Tästä huolimatta kannattaa toivoa, että ongelmissa olevat yhtiöt saisivat nokkansa nousuun. Se olisi hyväksi kaivosalueiden ja niitä ympäröivien maakuntien taloudelle, yhtiöiden ja alihankkijoiden henkilöstölle ja myös ympäristölle.

Tuskinpa konkurssihallinto olisi parempi ympäristön hoitaja kuin oikea yritys.

On sanottu niinkin, että mineraalit pitäisi jättää maahan odottamaan uusia sukupolvia. Ei saisi käyttää kaikkia luonnonvaroja nyt.

Ei kaikkia saakaan käyttää, mutta ne saa jotka ovat avautuneet tämän sukupolven käytettäviksi. Esimerkiksi Talvivaaran mineraaleja ei olisi vanhalla tekniikalla pystytty hyödyntämään.

Seuraavien sukupolvien tekniikoista meillä ei ole tietoa, ei tarpeistakaan kovin hyvin.

Lisää paukkuja

Kaivosteollisuuden vaikeuksia on lisännyt metallien hintojen notkahdus. Nikkelin ja sinkin hinnat ovat kuitenkin taas kallistumaan päin. Sitä paitsi Suomesta on löydetty myös muita mineraaleja kullasta ja platinasta alkaen.

Tuleen ei saisi jäädä nytkään makaamaan. Jos Suomessa olisi uskallusta, kuten Ruotsissa, pohjoisesta rakennettaisiin rautatieyhteys Jäämerelle, joko Kirkkoniemeen tai Sallan kautta Muurmannin radalle.

Siellä odottaisivat ympäri vuoden avoimet satamat ja rikkidirektiiveistä vapaat laivareitit. Itämerikin siitä kiittäisi.

JOUKO RÖNKKÖ on Maaseudun Tulevaisuuden toimittaja.

jouko.ronkko@mt1.fi

S-ryhmän myynti kasvoi, tulos heikkeni

S-ryhmä kasvatti vähittäismyyntiään viidellä prosentilla viime vuonna. Ryhmän yhteenlaskettu tulos laski kuitenkin aiemmista vuosista.

Tulos ennen satunnaisia eriä oli 212 miljoonaa euroa, kun edellisvuonna luku oli vielä 268 miljoonaa.

SOK-yhtymän pääjohtajan **Kuisma Niemelän** mukaan heikentyneeseen tulokseen vaikuttivat toimintaympäristön muutos, haasteet käyttötavarakaupassa ja SOK:n osalta autokaupan jääminen tavoitteistaan.

”Edellisenä vuonna autokaupan vaikeuksia loivensivat myyntivoittojen kirjaukset”, Niemelä sanoo.

Autokauppa laski viime vuodesta kahdeksan prosenttia. Toinen laskija oli tavaratalo- ja erikoisliikekauppa, laskua 3,3 prosenttia.

Maatalouskaupan myynti oli 990 miljoonaa euroa. Niukka kasvu oli 0,9 euroa. Maatalouskaupan toimipaikkoja oli vuoden lopussa yhteensä 101.

Niemelän mukaan päivittäistavarakaupan myynti sen sijaan ylitti alan keskiarvon yli kahdella prosenttiyksiköllä.

S-ryhmä maksoi erilaisina bonuksina viime vuonna asiakasomistajille 420 miljoonalla euroa. S-bonuskortti on yli kahdella miljoonalla kotitaloudella, joten korttia kohti palautuksia oli keskimäärin yli 200 euroa.

S-ryhmän marketkaupan myynti kasvoi 7,3 prosenttia vuonna 2012. Marketeista erityisen hyvin pärjäsi Kodin Terra. Niiden myynti kehittyi selvästi alaa paremmin, vaikka loppuvuonna myynnin kasvu hidastui mukaillen rautakauppa-alan yleistä markkinakehitystä.

MT

S-Pankki tyytyy kakkospankin asemaan

Melkein puolet suomalaisista asioi S-Pankissa. ”Olemme saavuttaneet aseman koko kansan kakkospankkina”, S-Pankin toimitusjohtaja **Pekka Ylihurula** myhäilee.

Ylihurula tosin huomauttaa, että kakkosesta on hyvä kasvaa suomalaisten ykköspankiksi.

S-Pankki toimii verkko- ja puhelinpankkina. Se palvelee tuhannessa ryhmän kaupassa, joiden asiakkaille palvelu ensi sijassa suunnataan.

S-Pankki on erikoistunut kulutusluottoihin. Henkilöasiakkaat lainasivat 241 miljoonaa euroa. Lainakanta lisääntyi 37 miljoonaa euroa viime vuonna.

Yksityishenkilöt tallettivat S-Pankkiin 2,3 miljardia euroa. Kun yritysten talletuksetkin lasketaan, koko talletuskanta oli liki 2,5 miljardia.

Liiketulosta S-Pankki teki 6,4 miljoonaa euroa. Tulos aleni 1,5 miljoonaa euroa edellisvuodesta.

Ylihurula luonnehtii S-Pankin tulosta kohtuulliseksi. Se mahdollistaa pankin toiminnan kehittämisen. Pankkivero ja sääntely haastavat nyt alaa.

S-Pankin vakavaraisuus oli 19,4 prosenttia vuoden lopussa.

JUHANI VIITALA

TALOUDESTA LYHYESTI

Wärtsilä lopettaa lomautukset etuajassa

Wärtsilä lopettaa lomautukset Vaasan-yksikössään suunniteltua aiemmin. Syynä on parantunut tilauskertymä.

Joulukuussa alkaneet lomautukset koskivat yhtiön kaikkia henkilöstöryhmiä. Lomautusilmoitus jaettiin 700:lle. Wärtsilä työllistää Vaasassa yhteensä 3 000 henkilöä.

Yhtiön tiedotteen mukaan Vaasassa tehdään tällä hetkellä lyhennettyä työviikkoa. Lisäksi keväälle suunniteltu kahden viikon yhtenäinen lomautusjakso peruuntuu.

Sampo takoi tulosta vakuutuksella ja pankkitoiminnalla

Sampo-konserni teki tuntuvan tulosparannuksen vahinkovakuutuksella ja pankkitoiminnalla. Osakkuusyhtiö Nordea kannatti hyvin.

Liikevoittoa Sampo takoi yli 1,6 miljardia euroa. Parannus lähentelee 400:aa miljoonaa euroa, kolmannesta edellisvuodesta.

Parhaiten kannatti If Vakuutus, jonka Sampo omistaa kokonaan. If toimii Pohjoismaissa sekä monissa Itämeren rantamaissa.

”If teki aidosti hyvän tuloksen”, If:n toimitusjohtaja **Torbjörn Magnusson** kommentoi.

Tulosta If saavutti 858 miljoonaa euroa ennen veroja. Kohennusta oli yli 200 miljoonaa euroa.

Yhdistetyssä kulusuhteessa If ylsi alimpaan historiassaan. Se laski alle 90 prosenttiin maksutulosta, kun liikekulut ja korvaukset on vähennetty.

Sammon konserninjohtaja **Kari Stardigh** kehuu Ifiä ja Nordeaa ainoiksi koko Pohjoismaissa toimivista yhtiöistä, jotka ovat alansa markkinajohtajia ja kannattavat hyvin.

Nordean tuloksesta Sampo sai 653 miljoonaa euroa viime vuodelta. Osingot ovat 119 miljoonaa euroa suuremmat kuin edellisenä vuonna.

Sampo omistaa viidesosan Nordeasta. Sampo pankin konserni myi tanskalaiselle Danske Bankille. Pankki toimii nykyisin emonsa nimellä Suomessa.

Henkivakuuttaja Mandatum Lifen tulos oli 136 miljoonaa euroa. Se on edellisen vertailuvuoden luokkaa.

Omille omistajilleen Sampo-konserni maksaa hieman viime vuoden tuloksesta yli puolet osinkoina. Osingoksi ehdotetaan 1,35 euroa osakkeelta.

Konsernin hallitukseen esitetään kahdeksaa jäsentä. Heistä puolet olisi naisia ja puolet miehiä. Nykyisessä hallituksessa istuu yhdeksän jäsentä, miehet enemmistönä.

JUHANI VIITALA